

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Асоціація міжнародного навчання та стажування «АМОС», м. Варна,
Болгарія**

**Навчально-науковий інститут права
Кафедра публічного права**

**ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ:
СУЧАСНИЙ СТАН ПРАВОВОГО
РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ**

Збірник тез

VIII Міжнародної науково-практичної конференції

*присвяченої науковій школі заслуженого юриста України,
професора, доктора юридичних наук Віктора Тарасовича Білоуса*

26 жовтня 2022 року

Ірпінь

2022

УДК 336.1(477)(063)
ББК 65.9(4Укр)261я431

Ф59

*Рекомендовано до друку Вченою радою ННІП
(протокол № 5 від 26 жовтня 2022 року)*

Ф 59

Фінансова безпека України: сучасний стан правового регулювання та перспективи розвитку: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої науковій школі заслуженого юриста України, професора, д.ю.н. Віктора Тарасовича Білоуса. м. Ірпінь, 26 жовтня 2022 року. Ірпінь: Державний податковий університет, 2022. 469 с.

*Тези подаються в авторській редакції.
Організатори конференції не несуть відповідальності
за зміст поданих матеріалів.*

УДК 336.1(477)(063)
ББК 65.9(4Укр)261я431

© Державний податковий університет, 2022

Перун М.В. Фінансова безпека України в умовах воєнного стану.....	318
Пешков Д.Ю., Гулак О.В. Антикоруційна діяльність в енергетичному секторі як одна з складових фінансової безпеки України: перспективи розвитку в повоєнний час.....	322
Плешкун Д.Р. Основні зміни в правовому забезпеченні бюджетного процесу в умовах дії режиму воєнного стану.....	325
Плисюк К.О. Особливості забезпечення фінансової безпеки у зарубіжних державах.....	329
Попова С.М., Тельний М.А. Правове забезпечення фінансової безпеки підприємницьких структур в Україні.....	333
Попович О.В. Роль принципу верховенства права у контексті забезпечення фінансової безпеки держави.....	338
Ревера А.О. Податкова система України: проблеми та перспективи розвитку.....	342
Рябоволик Т.Ф. Аналіз та оцінка фінансової складової економічної безпеки організацій.....	346
Рябокін Я.В., Гулак О.В. Роль та місце громадських організацій у питаннях запобігання та протидії корупції в органах державної влади.....	351
Савчук Б.С. Порівняльно-правовий аналіз фінансової системи Німеччини та України.....	355
Сива Б.Ю. Податковий контроль як один з елементів забезпечення економічної безпеки держави.....	358
Сіротко Ю.Ю. Механізм правового забезпечення фінансової безпеки України.....	362
Сластьоненко О.О., Лаговська Н.В. Особливості реалізації фінансової безпеки на сучасному етапі.....	365
Суббот А.І. Фінансове забезпечення, як основна складова фінансової безпеки правоохоронних органів.....	368
Субіна Т.В., Орловській Я. Діяльність бюро економічної безпеки України під час повномасштабної війни в країні.....	371
Сухонос В.В., Сухонос В.В. Глава держави як елемент фінансово-правового регулювання.....	376
Тарасенко О.В. Проблеми інформаційної безпеки неповнолітніх: кримінальний вплив ЗМІ на світ підлітків.....	381
Тер-Аругюнян В.М. Фінансова безпека України в умовах війни: проблеми та ризики.....	385
Терновий Б.В. Правовий статус державної податкової служби України в забезпеченні фінансової безпеки держави.....	388
Тернушак М.М. План Маршалла для України: джерела, стабільність та спрямування.....	391
Тимошенко В.В. Роль податків у забезпеченні фінансової безпеки держави в умовах воєнного стану.....	395
Тимченко Л.Д., Кононенко В.П. Фінансова безпека держави і процедура взаємного узгодження.....	398
Тістечок А.К. Правове регулювання оподаткування доходів від здійснення індивідуальної адвокатської діяльності.....	402
Трохлюк Л.С. Роль бюджетної політики у забезпеченні фінансової безпеки.....	405

Туз О.М. Роль державної служби фінансового моніторингу у фінансовій безпеці держави в умовах війни.....	409
Фрадинський О.А. Еволюція переліку офшорних зон у законодавчому полі України.....	412
Хлопетчук О.С. Податок як ключовий елемент фінансової стабільності України в умовах воєнного стану.....	416
Цимбалюк А.В., Цимбалюк С.Я. Фінансова безпека України як ключовий сегмент національної безпеки держави.....	420
Чайка Г.О. Основні виклики та загрози у сфері фінансової безпеки України.....	423
Чепіль А.Р. Щодо проблемних питань фінансової безпеки як частини національної безпеки в умовах воєнного стану.....	426
Чепіль С.О. Адміністративно-правовий статус правоохоронних органів як суб'єктів забезпечення фінансової безпеки держави.....	430
Чирик С.В., Столяр І. Принципи адміністративного судочинства як правова основа фінансової безпеки діяльності адміністративних судів в умовах воєнного стану.....	433
Шакірова О.В., Лямзіна О.В. Характеристика ризиків фінансової безпеки України.....	437
Школяренко Є.А. Порушення бюджетного законодавства: заходи впливу та відповідальність.....	441
Шкуропацький О.І., Катещенок Д.А. Правове регулювання регіональної політики України, як елемент фінансової безпеки.....	445
Шмигельська О.Д. Порівняльно-правовий аналіз організаційної структури фінансової системи України та США.....	450
Шульженко О.О. Правові аспекти запобігання корупції у бюджетній сфері.....	454
Юздепська В.А. Роль державних органів у забезпеченні фінансової стабільності України.....	459
Якубівська Ю.В. Сплата податків в умовах воєнного стану.....	462
Яременко Л.М., Гребеножко Р.О., Гребеножко В.О. Підходи до управління фінансовим потенціалом підприємства як спосіб забезпечення фінансової безпеки підприємства.....	465

Сухонос Володимир Вікторович,
доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри фундаментальної
юриспруденції та конституційного права ННІ права,
Сумського державного університету
Сухонос Віктор Володимирович,
доктор юридичних наук, професор, професор
кафедри кримінально-правових
дисциплін та судочинства ННІ права
Сумського державного університету

ГЛАВА ДЕРЖАВИ ЯК ЕЛЕМЕНТ ФІНАНСОВО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Складовою національної безпеки є безпека економічна, невід'ємним елементом котрої, у свою чергу, є фінансова безпека [12, с. 28]. Забезпечення останньої, через фінансово-правове регулювання, відбувається в рамках реалізації фінансової функції держави.

Як відомо, функції держави – це основні напрями її діяльності [2, с. 94]. Зазвичай функції держави є тими видами діяльності, що виражають суть і призначення держави, її місце і роль в суспільстві.

На сьогодні можна виділити декілька класифікацій державних функцій. Зокрема, В. Погорілко виділяв наступні: за об'єктами (сферами) діяльності, за способами діяльності, за засобами діяльності та за умовами діяльності. При цьому функції, які виділяються на способами і засобами діяльності, визначаються як «владні», «технологічні» або «організаційні» [10, с. 10].

Саме до таких функцій належить фінансова функція держави.

Від функцій держави слід відрізнити функції її різних органів (у тому числі й функцій парламенту, уряду або глави держави), котрі мають більш конкретний характер та залежать від задач вказаного органу.

Фінансову функцію глави держави найбільш ефективно можна дослідити залежно від форми державного правління.

Зокрема, аналізуючи вплив монархів на фінансову систему країни, слід наголосити на тому, що кожен з них намагався контролювати фінансову сферу. Так, з 1959 до 1986 року султан Брунею сам займав посаду міністра фінансів [14, с. 167]. Проте такий підхід не є характерним для інших абсолютних і, тим більше, дуалістичних (не кажучи вже про парламентарні) монархій, де існує декілька варіантів впливу монарха на фінансову систему.

По-перше, монарх має право як затверджувати закони (Королівство Бельгія, Королівство Іспанія, Велике Герцогство Люксембург, Князівство Монако і Султанат Оман), що регулюють питання фінансової сфери (насамперед, бюджету), так і видавати власні акти (Держава-Місто Ватикан, Королівство Саудівська Аравія і Королівство Таїланд) щодо цього. Так, король Бельгії, який, відповідно до ст. 109 Конституції, має право схвалювати та оприлюднювати закони [7, с. 64], може здійснювати вплив на фінансову систему, адже, згідно § 1 ст. 170 конституції країни, жоден податок на користь держави не може стягуватись інакше як за законом [7, с. 94]. В Великій Британії монарх має право, згідно ст. 1 Акту про парламент 1911 р., затверджувати фінансовий білль без попередньої згоди Палати лордів [5, с. 22].

По-друге, монарх має право призначати голову фінансового відомства (Держава Бруней Даруссалам, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії, Співдружність Багамських Островів, Беліз, Сент-Лусія і Ямайка). Зокрема, в Сполученому Королівстві саме правлячий монарх має право призначати прем'єр-міністра, який традиційно є Першим Лордом Казначейства [1, с. 280].

По-третє, монарх (або його представник) має виключне право ініціативи стосовно фінансових заходів (Канада, Королівство Нідерланди, Сент-Вінсент і Гренадини та Федерація Сент-Кітс і Невіс).

Щодо впливу на фінансову систему шляхом бюджетної діяльності, то серед абсолютних монархій такі повноваження мають Султан Оману, Король Саудівської Аравії та Папа Римський. Так, у Саудівській Аравії контроль над фінансовими справами став покладатися на Короля ще з часів існування одного

з попередників цієї держави – Королівства Хіджаз. Як відомо, 29 серпня 1926 р. Король Абд аль-Азиз ібн Абд ар-Разман аль-Фейсал аль Сауд видав першу конституцію цієї країни – Основний Закон Королівства Хіджаз. Відповідно до ст. 5 Основного Закону все управління Хіджазським королівством знаходиться в руках короля [4, с. 426]. До справ же Хіджазу, згідно п. 4 ст. 9 належали й фінансові справи [4, с. 427]. 29 січня 1927 р. Королівство Хіджаз та Султанат Неджд об'єдналися в єдину державу [4, с. 436], яка 18 вересня 1932 р. отримала назву Арабського Саудівського Королівства [4, с. 437]. Однак Основний Закон від 29 серпня 1926 р. діяв лише на території, яка раніше була Королівством Хіджаз. Саме тому у березні 1992 р. король Фахд прийняв Основний нізам про владу, який мав конституційний характер [11, с. 562] і діяв на усій території Саудівської Аравії. Відповідно до ст. 73 Основного нізаму будь-яка дія, спрямована на виплату певної грошової суми з бюджету країни, повинна здійснюватися відповідно до положень бюджету. Якщо ж цього не можна зробити, то така виплата здійснюється шляхом відповідного королівського декрету. Більше того, сам бюджет, згідно ст. 76 Основного нізаму затверджується королівським декретом [5, с. 316]. Щодо Папи Римського, то саме він, згідно ст. 12 Основного Закону Ватикану від 26 листопада 2000 р., розглядає фінансові бюджети та звіти [9, с. 77].

Свою специфіку мають і дуалістичні монархії. Зокрема, емір Кувейту, в надзвичайній ситуації, може здійснювати інші повноваження, пов'язані з фінансами. Так, після закінчення іракської окупації Кувейту, емір Джабір III наказав списати усі борги громадян та виплатити зарплатню за 7 місяців вимушеного безробіття. Було також сплачено борг 11 комерційним банкам у розмірі 20 млрд. доларів, що виник у результаті війни [13, с. 179].

Є свої особливості і в парламентарних монархіях. Зокрема, в колишніх британських домініонах, де існує подвійний глава держави: номінальний (британський монарх) і реальний (генерал-губернатор, який є представником монарха), останній, приміром, згідно ст. 83 Конституції Австралійської

Співдружності, має право робити певні витрати на обслуговування будь-якого відомства держави [5, с. 655].

По-четверте, на монарха покладається право організації грошової емісії. Так, у Королівстві Бельгія король, відповідно до ст. 112 Конституції має право чеканити монету [7, с. 64]. Право на емісію грошей також має король Данії (ст. 26 Конституційного акту) [6, с. 18].

В монархіях Азії та Океанії глави держави також здійснюють істотний вплив на фінансову систему. Так, в Державі Кувейт емісія здійснюється відповідно до закону з іменем еміра (ст. 77 Конституції) [3, с. 366]. В Королівстві Тонга король, за порадою Кабінету міністрів, видає укази, що мають відношення до випуску грошей та контролю над цим (ст. 45 Конституційного Акту Тонга) [15]. В Конституції Йорданського Хашимітського Королівства від 8 січня 1952 р. ч. 2 ст. 37 надає королю право чеканити монету своїм іменем [3, с. 161].

Деяко іншою є ситуація в умовах республіки. Так, у більшості республік грошова емісія мало залежить від глави держави, покладаючись або на уряд, або на спеціалізовані банківські установи (РФ, Україна), або взагалі на позадержавні структури (ФРС в США). Набагато більше здійснюється опосередкований вплив глави держави на фінансову сферу. Так, в Україні Президент, згідно ст. 106 Конституції, призначає на посади та звільняє з посад половину складу Ради Національного Банку України (п. 12) [8, с. 39], який організує процес грошової емісії, а також підписує закони, прийняті Верховною Радою України (п. 29) [8, с. 41], у тому числі – Закон про Державний бюджет України. Крім того, відповідно до п. 28 вказаної статті конституції, Президент України створює, в межах коштів, передбачених в Державному бюджеті України, консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи і служби [8, с. 41].

Таким чином, глава держави, реалізуючі свою фінансову функцію, стає важливим елементом фінансово-правового регулювання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акт о министрах Короны 1937 года. *Хрестоматия по истории государства и права зарубежных стран. Новое и Новейшее время* / сост. Н. А. Крашенинникова. Москва: ЗЕРЦАЛО, 1999. С. 280-281.
2. Державознавство : підручник / за ред. Володимира Сухоноса. Суми: Університетська книга, 2021. 493 с.
3. Конституции государств Азии : в 3 т. / ред. Т. Я. Хабриева. Москва: НОРМА, 2010. Т. 1: Западная Азия. 544 с.
4. Конституции государств Ближнего и Среднего Востока / ред. И. Д. Левин. Москва: Изд-во иностранной литературы, 1956. 591 с.
5. Конституції зарубіжних країн: навч. посібник / ред. В. О. Серьогін. Харків: ФІНН, 2009. 664 с.
6. Конституційний акт Королівства Данія 1953 року. *Конституції країн світу: Королівство Данія, Французька Республіка, Чеська Республіка, Республіка Польща* / уклад. О. В. Коротюк та О. В. Лавринович. Київ: ОВК, 2021. С. 11-39.
7. Конституція Королівства Бельгія від 7 лютого 1831 року. *Конституції країн світу: Королівство Бельгія, Федеративна Республіка Німеччина, Королівство Швеція* / уклад. О. В. Коротюк та О. В. Лавринович. Київ: ОВК, 2021. С. 17-107.
8. Конституція України від 28 червня 1996 р. : за станом на 25 жовтня 2021 р. Київ: Паливода А. В., 2021. 72 с. (Закони України).
9. Основний закон Держави-Міста Ватикан від 26 листопада 2000 року. *Конституції країн світу: Італійська Республіка, Держава-Місто Ватикан, Королівство Іспанія, Португальська Республіка* / уклад. О. В. Коротюк та О. В. Лавринович. Київ: ОВК, 2021. С. 75-84.
10. Погорілко В. Ф. Функції Української держави та їх правові основи. *Бюлетень міністерства юстиції України*. 2004. № 1. С. 9-17.

11. Правовые системы стран мира : энциклопедический справочник / под ред. А. Я. Сухарева. [2-е изд.]. Москва: НОРМА, 2001. 840 с. (Издательская группа НОРМА – ИНФРА-М).

12. Резнік О. М. Адміністративно-правові засади діяльності правоохоронних органів із забезпечення фінансово-економічної безпеки України : монографія. Суми: Сумський державний університет, 2018. 477 с.

13. Рыжов К. В. Все монархи мира. Мусульманский Восток. XV–XX вв. Москва: Вече, 2004. 544 с. (Все монархи мира).

14. Сухонос В. В. Монархія як державна форма: історико-теоретичний та конституційно-правовий аспекти : монографія. Суми: ВВП «Мрія-1» ТОВ, 2010. 368 с.

15. Act of Constitution of Tonga : веб-сайт. URL: <https://wipolex.wipo.int/en/text/177482> (дата звернення 08.10.20220).

Тарасенко Оксана Вікторівна,
кандидат юридичних наук,
викладач Ірпінського фахового коледжу
економіки та права

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ НЕПОВНОЛІТНІХ: КРИМІНАЛЬНИЙ ВПЛИВ ЗМІ НА СВІТ ПІДЛІТКІВ

Дитина як повноцінний громадянин України має право бути захищеною від будь якого негативного впливу, що може завдати шкоду її фізичному та психічному здоров'ю. в сучасному світі існує безліч небезпек для дітей і одну з серйозних загроз представляють засоби масової інформації, зокрема інтернет.[1]

В сучасному світі інформація вже не є основою безпеки. Основою безпеки є комунікація з приводу інформації. Проблеми інформаційної безпеки, зрештою оформлені на правовому рівні. 25 лютого Президент України підписав Указ про проведення в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України» [2].